

ΣΟΥΝ ΤΣΟΥ

η τέχνη
του ποδέρμου

Μετάφραση-επίμετρο: Γιώργος Ίκαρος Μπαρμπασάκης

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η τέχνη του πολέμου**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: **The Art of War**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: **Sun Tzu**
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ – ΕΠΙΜΕΤΡΟ: **Γιώργος Ίκαρος Μπαμπασάκης**
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: **Γιώργος Κασσιδής**
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: **Θάνος Κακολύρης**
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: **Βάσω Βύρρα**

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2025

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2025

ISBN 978-618-01-6056-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800	Tel.: 2102804800
e-mail: info@psychogios.gr	
psychogios.gr	

ΣΟΥΝ ΤΣΟΥ

η Τέχνη
του ποδήμου

Μετάφραση – Επίμετρο:
Γιώργος-Ίκαρος Μπαμπασάκης

Κεφάλαιο 1

ΚΑΤΑΣΤΡΩΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ

1

Είπε ο Σουν Τσου: Η τέχνη του πολέμου έχει για την πολιτεία κρίσιμη σημασία.

2

Ζήτημα είναι ζωής ή θανάτου, ατραπός είτε προς την ασφάλεια είτε προς τον όλεθρο. Για τούτο και είναι αντικείμενο έρευνας που, επ' ουδενί, δεν πρέπει να παραμεληθεί.

3

Την τέχνη του πολέμου διέπουν αενάως πέντε παράγοντες, που οφείλεις να λάβεις υπόψη στους συλλογισμούς σου ενόσω επιζητείς να προσδιορίσεις τις συνθήκες που επικρατούν στο πεδίο της μάχης.

4

Είναι:

(1) Ο ηθικός νόμος

- (2) Ο ουρανός
- (3) Η γη
- (4) Ο διοικητής
- (5) Η μέθοδος και η πειθαρχία

5 & 6

Ο ηθικός νόμος ωθεί τους ανθρώπους σε απόλυτη συμφωνία με τον ηγέτη τους, ούτως ώστε να τον ακολουθούν αδιάφοροι για την επιβίωσή τους, ατρόμητοι απέναντι στον όποιο κίνδυνο.

7

Ο ουρανός σημαίνει τη μέρα και τη νύχτα, το κρύο και τη ζέστη, τις χρονικές περιόδους και τις εποχές του έτους.

8

Η γη έχει να κάνει με τις αποστάσεις, μεγάλες και μικρές· τον κίνδυνο και την ασφάλεια· το ανοιχτό έδαφος και τα στενά περάσματα· τα ενδεχόμενα ζωής και θανάτου.

9

Ο διοικητής σηματοδοτεί τις αρετές της σοφίας, της ειλικρίνειας, της καλοβουλίας, τους θάρρους και της αυστηρότητας.

10

Η μέθοδος και η πειθαρχία σκοπό έχουν τη στοίχιση της στρατιάς στις δέουσες υποδιαιρέσεις της, τις διαβαθμίσεις

της ιεραρχίας των αξιωματικών, τη συντήρηση των δρόμων για τη μεταφορά προμηθειών στη στρατιά και τον έλεγχο των στρατιωτικών δαπανών.

11

Αυτοί οι πέντε καθοδηγητικοί παράγοντες πρέπει να είναι οικείοι σε κάθε στρατηγό: αυτός που τους γνωρίζει θα είναι πάντοτε νικηφόρος· αυτός που δεν τους γνωρίζει θα ηττηθεί.

12

Συνεπώς, στους συλλογισμούς σου, καθώς επιζητείς να προσδιορίσεις τις στρατιωτικές συνθήκες, ας γίνουν το μέτρο σύγκρισης ως εξής:

13

- (1) Ποιος από τους δύο ηγεμόνες ενστερνίζεται τον ηθικό νόμο;
- (2) Ποιος από τους δύο στρατηγούς διαθέτει μεγαλύτερη ικανότητα;
- (3) Προς τη μεριά τίνος τείνουν τα πλεονεκτήματα ουρανού και γης;
- (4) Σε τίνος τη μεριά επιβάλλεται η πειθαρχία πιο αυστηρά;
- (5) Ποια στρατιά είναι πιο ισχυρή;
- (6) Σε τίνος τη μεριά είναι πιο άρτια εκπαιδευμένοι οι αξιωματικοί και οι σπλίτες;
- (7) Σε τίνος τη στρατιά είναι μεγαλύτερη η συνέπεια τόσο στην επιβράβευση όσο και στην τιμωρία;

14

Με την εξέταση των επτά αυτών ερωτημάτων δύναμαι να προβλέψω τη νίκη ή την ήττα.

15

Ο στρατηγός που ακούει τη συμβουλή μου, και σύμφωνα μ' αυτήν δρα, κατισχύει: είτε τέτοιον να διατηρείς στη διοίκηση! Ο στρατηγός που δεν ακούει τη συμβουλή μου και δε δρα σύμφωνα μ' αυτήν, ήττες θα υποστεί: τέτοιον να τον αποπέμψεις!

16

Ενόσω τ' όφελος αποκομίζεις απ' τη συμβουλή μου, χρησιμοποίησε συνάμα κι όποιες ευνοϊκές περιστάσεις πάνω και πέρα απ' τους συνηθισμένους κανόνες.

17

Ανάλογα με το πόσο είναι ευνοϊκές οι περιστάσεις, οφείλεις να τροποποιείς τα σχέδιά σου.

18

Όλες οι εχθροπραξίες στην εξαπάτηση βασίζονται.

19

Όθεν όταν να επιτεθείς είσαι ικανός, οφείλεις να δείχνεις ανίκανος: όταν τις δυνάμεις σου χρησιμοποιείς, οφείλεις να μοιάζεις αδρανής: όταν βρίσκεσαι κοντά, πρέπει να κάνεις τον εχθρό να πιστεύει ότι βρίσκεσαι μακριά: κι όταν βρί-

σκεσαι μακριά, κάνε τον εχθρό να πιστεύει ότι βρίσκεσαι κοντά.

20

Ρίξε δολώματα για να δελεάσεις τον εχθρό. Προσποιήσου αταξία – και κατατρόπωσέ τον.

21

Εάν ασφαλής είναι από παντού, προετοιμάσου. Εάν οι δυνάμεις του είναι υπέρτερες, απόφυγέ τον.

22

Εάν ο αντίπαλος είναι χολερικός, εκνεύρισέ τον. Παράστησε ότι είσαι αδύναμος, και κάν' τον έτσι να γίνει αλαζόνας.

23

Εάν επιζητεί ανάπαυλα, μην τον αφήνεις σε ησυχία. Εάν είναι οι δυνάμεις του ενωμένες, διαχώρισέ τες.

24

Να του επιτίθεσαι όπου δεν είναι προετοιμασμένος, να εμφανίζεσαι εκεί που δε σε περιμένει.

25

Να ξέρεις, ο στρατηγός που βγαίνει νικητής από μια μάχη κάνει κάμποσους υπολογισμούς στο μυαλό του, προτού καν διεξαχθεί. Ο στρατηγός που ηττάται δεν κάνει παρά ελάχιστους. Όθεν πολλοί υπολογισμοί οδηγούν σε νίκη και

ΣΟΥΝ ΤΣΟΥ

λίγοι σε ήττα – πόσο μάλλον κανένας υπολογισμός! Με τη μέριμνα ως προς αυτό δύναμαι να προβλέψω ποιος είναι πιθανόν να νικήσει και ποιος να ηττηθεί.

Ο Σουν Τσου αντλεί από τη σκέψη του Κομφούκιου και του Λάο Τσε: η σοφία έχει πρακτική ισχύ, η γνώση είναι δύναμη, η απερισκεψία και η άγνοια οδηγούν στον όλεθρο. Και το (όχι και τόσο, όπως βλέπουμε) εκπληκτικό για έναν στρατηγό και πολεμιστή όπως ο συγγραφέας του βιβλίου κρίσιμο πόρισμα είναι ότι οφείλει κανείς να αποφεύγει σχεδόν πάση θυσία το αντικείμενο του πονήματος, πάει να πει τον ίδιο τον πόλεμο.

Από το επίμετρο του Γ.-Ι. Μπαμπασάκη

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ,
Η τέχνη του πολέμου, το εμβληματικό έργο της κινεζικής κουλτούρας, έχει αποτελέσει κείμενο αναφοράς για όποιον αναζητά συμβουλές για τη στρατηγική τόσο στο πεδίο της μάχης όσο και στις επιχειρήσεις, στις σχέσεις αλλά και στον αγώνα της ζωής.

Το βιβλίο απαρτίζεται από δεκατρία σύντομα, πυκνά και περιεκτικά κεφάλαια, που με τη σειρά τους συντίθενται από ολιγόλογες παραγράφους. Με τόνο επιτακτικό, εκπληκτική ακρίβεια και σιγουριά, ο στρατηγός Σουν Τσου (544-496 π.Χ.) μας προσφέρει ένα διαχρονικά επίκαιρο έργο.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
p s y c h o g i o s . g r

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 30885